Van: brabants burgerplatform <brabantsburgerplatform@gmail.com>
Verzonden: dinsdag 12 januari 2021 12:37
Aan: info@alphen-chaam.nl; info@gemeenteAltena.nl; Gemeente@asten.nl; gemeente@baarle-nassau.nl; info@bergeijk.nl; registratiediv@bergenopzoom.nl; gemeente@bernheze.org; info@gemeentebest.nl; info@bladel.nl; info@boekel.nl; gemeente@boxmeer.nl; gemeente@boxtel.nl; contact@breda.nl; info@cranendonck.nl; gemeente@cuijk.nl; info@deurne.nl; info@dongen.nl; gemeente@drimmelen.nl; gemeente@eersel.nl; gemeente@eindhoven.nl; info@etten-leur.nl; info@geertruidenberg.nl; gemeente@geldrop-mierlo.nl; gemeente@gemert-bakel.nl; info@gilzerijen.nl; info@goirle.nl; info@grave.nl; gemeente@haaren.nl; gemeente@halderberge.nl; postbus@heeze-leende.nl; gemeente@helmond.nl; gemeente@s-hertogenbosch.nl; info@heusden.nl; gemeente@hilvarenbeek.nl; gemeente@laarbeek.nl; info@landerd.nl; info@loonopzand.nl; info@meierijstad.nl; info@gemeente-mill.nl; info@moerdijk.nl; gemeentehuis@nuenen.nl; info@oirschot.nl; gemeente@oisterwijk.nl; Mailbeheerder externe <gemeente@oss.nl>; gemeente@reuseldemierden.nl; info@roosendaal.nl; gemeente@rucphen.nl; postbus@sintanthonis.nl; gemeente@sint-michielsgestel.nl; gemeente@someren.nl
Onderwerp: Notitie Grootschalige Mestverwerking van Brabants Burgerplatform

LS

Gelieve onderstaand bericht door te leiden naar het College van B&W en de Raadsleden van Uw gemeente,

---

Hierbij treft U aan een Notitie van de voorzitter van het Brabants Burgerplatform, de heer Geert Verstegen, over Mestverwerking :

DE HARDE FEITEN OVER GROOTSCHALIGE MESTBEWERKING

Deze notitie is ook aan de werkgroep planMer Mest en de leden en de gedeputeerden en leden van de Provinciale Staten gestuurd

--
met vriendelijke groet,
Ruud Merks
secretaris Brabants Burgerplatform
tel 06 53726512

DE HARDE FEITEN
OVER GROOTSCHALIGE MESTBEWERKING

DE BELANGRIJKSTE MINPUNTEN OP EEN RIJTJE

Het complete feitenrelaas over grootschalige mestbewerking

Mestbewerking met alles wat er aan vast zit is een machtige sector. Er gaan miljarden aan subsidies naar toe (1). Maar volgens het Openbaar Ministerie wordt er ook op grote schaal gefraudeerd (2). Als de mestbewerkers samen met de veehouderij (3) de krachten bundelen in één lobby naar bestuurders, politici en beleidsmedewerkers, worden alle andere belangen weggedrukt.

Feiten doen er niet meer toe. Eerdere ervaringen en mislukkingen worden afgedaan als kinderziekten. Er wordt telkens hoog opgegeven over weer nieuwe technologische innovaties. De mestbewerking heeft zo een compleet eigen verhaal de wereld in gebracht. En deze eigen versie van de werkelijkheid wordt op alle niveaus door alle partijen steeds herhaald. Met als resultaat, dat zelfs milieubewuste politici zich af en toe laten misleiden door dit dunne laagje hoogglans, waarmee de rotte plekken uit de praktijk van de mestbewerking behendig gecamoufleerd worden. Greenwashing van de bovenste plank.

Met onderstaand relaas van de feiten uit de praktijk, maken we korte metten met dit fake-news.

Waar gaat het eigenlijk om bij mestfabrieken?

Uit heel de wereld worden grondstoffen, zoals soja, geïmporteerd om hier veevoer te produceren voor met name de intensieve veehouderij. We weten dat dit enorme gevolgen heeft voor bijvoorbeeld het regenwoud in het Amazone-gebied (4). In het veevoer zit veel fosfor. Dat komt uiteindelijk weer als fosfaat in de drijfmest terecht. We hebben in Nederland al een mineralenoverschot (5) in onze bodem, met alle negatieve gevolgen van dien voor natuur en leefomgeving. Maar onze buurlanden kunnen dit fosfaat evenmin gebruiken. Dus wordt geprobeerd het te exporteren naar akkerbouwers in Frankrijk en in Oost-Europa (6). Maar het transport is duur. Want drijfmest bestaat voor het grootste gedeelte uit water. Mestfabrieken halen daarom het water uit de drijfmest. Op zoek naar meer draagvlak noemen ze dat tegenwoordig 'mestverwaarding'. Een mooi woord, maar het blijft een loze kreet. Want nergens in het hele mestbewerkings-proces wordt toegevoegde waarde gerealiseerd. Het vervoer van de ingedikte mest met fosfaat, kost nog steeds meer aan transport dan de afnemers ervoor betalen. Mestfabrieken draaien op subsidie en op de bijdrage van veehouders voor de afvoer van mest. Van 'verwaarding' van het zogenaamde 'bruine goud' is nog steeds geen sprake. En als het buitenland, vanwege bijvoorbeeld een veeziekte, de grenzen sluit voor onze mest, zitten we hier met een 'bruine berg', waarvan de opslag ook weer handenvol geld kost.

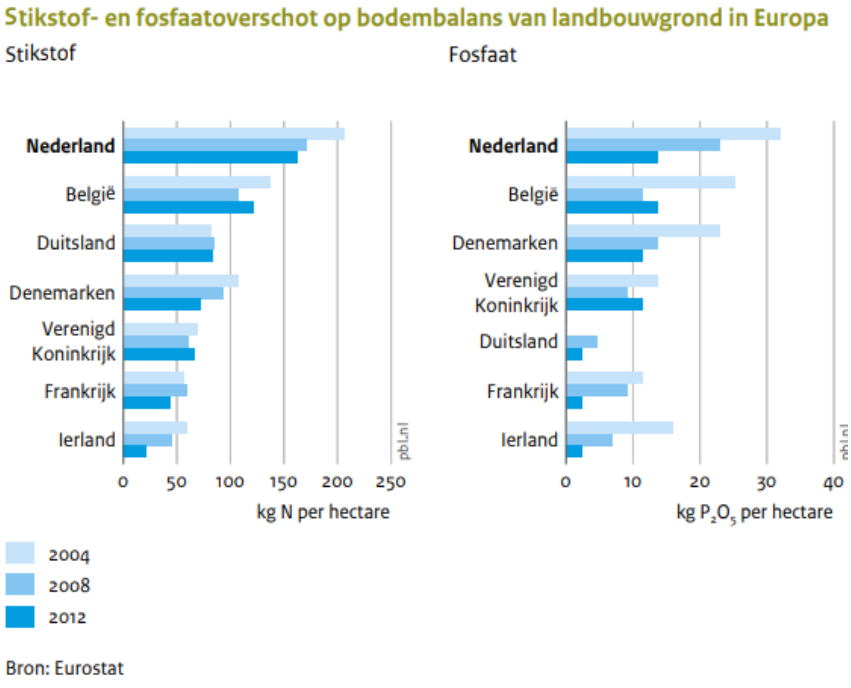
Bij mestfabrieken draait het er uiteindelijk om het water uit de mest te halen zodat het fosfaat, waar we hier al teveel van hebben, goedkoper naar het buitenland vervoerd kan worden.

Lossen mestfabrieken het mestoverschot op?

Het mestoverschot wordt niet opgelost door het scheiden, verbranden of vergisten van mest. De mineralen blijven immers bestaan en moeten daarna alsnog afgevoerd worden. Er komen nu eenmaal net zoveel mineralen uit een mestfabriek als er in gaan. Bij co-vergisting wordt het mineralenoverschot zelfs groter, omdat daarbij extra grondstoffen, met daarin ook weer fosfaat, aan de mest worden toegevoegd. En ook dat extra fosfaat moet weer worden afgevoerd naar het buitenland. (7)

Kringlopen sluiten met mestfabrieken?

De grondstoffen voor veevoer komen uit de hele wereld. De afzet van de fosfaatrijke mest vindt plaats in Europa. Toch spreekt de sector over een gesloten kringloop. Voor het sluiten van de kringloop moeten het fosfaat en de koolstof echter teruggebracht worden naar de plaatsen waar de grondstoffen vandaan komen, zoals Zuid-Amerika. Dat gebeurt niet. Daarom is er ook geen sprake van het sluiten van de kringloop en draagt mestbewerking niet bij aan het op gang brengen van circulaire landbouw. Integendeel.

Draagt mestvergisting bij aan het oplossen van het energievraagstuk?

Zonder de miljarden aan subsidies zou er geen enkele mestvergister draaien. Mest levert amper energie op. De energie die met mestvergisting opgewekt wordt, is vaak niet eens voldoende om het proces van de mestfabriek zelf van genoeg energie te voorzien. Fabrikanten geven zelf aan, dat ze liever alleen de afvalstromen van de levensmiddelenindustrie zouden vergisten. Maar die worden nu aan de varkens gevoerd, die er bijna alle energie uit halen. En in de mest zelf die dan overblijft zit niet zo gek veel energie meer. Daarom moet er ook zoveel subsidie bij.

Mest bevat nauwelijks energie. Mestvergisters draaien op de gegarandeerde subsidies. Er gaat meer energie in dan er uit komt. Het 'groen' gas wat eruit komt is niet milieuvriendelijk.

Benamingen als groen gas, biogas, ecogas voor het gas dat mestvergisters leveren, suggereren dat er sprake zou zijn van milieuvriendelijke productie. Dat is echter nog maar de vraag. Want als we de totale invoer aan mest, co-producten en energie afzetten tegen de opbrengst in gas, levert dat een negatieve uitkomst op. En wat er aan energie uit komt, komt voornamelijk uit de toegevoegde co-producten. (7)

Bij grootschalige mestbewerking wordt vaak oude drijfmest vergist die lang in de mestput heeft gezeten en daardoor al veel energie kwijt is. Het rendement van vergisting van deze mest ligt nog lager dan bij vergisting van dagverse mest. Het is absoluut niet rendabel en door de emissies die optreden tijdens het rottingsproces van de mest in de put, is het ook zeker niet milieuvriendelijk. De enige drijfveer voor bedrijven om toch vergisters te bouwen voor grootschalige mestbewerking is de gigantische subsidiestroom. Het verdienmodel is gebaseerd op contracten met de overheid waarin een jarenlange subsidie gegarandeerd wordt. Mestbewerken draagt niet bij aan het oplossen van het energievraagstuk en al evenmin aan een beter milieu. De enige manier om het mestprobleem op te lossen is het écht bij de bron aan te pakken, door structurele krimp van de veestapel. Daarmee zouden we tegelijk nog héél veel andere problemen oplossen.

Kunstmestvervangers, een nieuw bestaansrecht voor mestfabrieken?

Het fosfaat uit de mest moeten we kwijt zien te raken in het buitenland. Als dat al lukt, blijven de mestfabrieken nog zitten met een stikstofrijke fractie. Dat wordt tegenwoordig aangeprezen als 'mineralenconcentraat'. Mestexpert Wim Kromwijk zegt hierover in Boerderij: *"Mineralenconcentraat kun je in Brabant met fors geld toe afhalen, net als spuiwater uit de luchtwassers. Dat zegt genoeg over de bruikbaarheid van deze zogenoemde hoogwaardige circulaire meststoffen."* (8).

de kunstmestvervanger vervangt als puntje bij paaltje komt helemaal geen kunstmest: het verbruik van kunstmest wordt alleen verplaatst.

Het gebruik van dit mineralenconcentraat zou het strooien van ouderwetse stikstof-kunstmest overbodig maken. 'Kunstmestvrij boeren' door gebruik van mineralenconcentraat is het nieuwe slogan van de mestbewerkers (9). De redenering is dat er dan minder traditionele kunstmest geproduceerd zou hoeven te worden. De productie van die kunstmest kost veel energie. Dus – aldus de logica van de mestlobby - dan moet het gebruik van het mineralenconcentraat wel beter zijn voor het milieu en ook beter voor het klimaat. Het klinkt overtuigend. En het is ze gelukt om met deze redenering veel bestuurders zand in de ogen te strooien. Maar in de praktijk klopt het helaas niet. De gewassen waar het veevoer van gemaakt wordt, zijn namelijk, in Zuid Amerika of waar dan ook, evengoed met stikstof-kunstmest geteeld. Deze stikstof komt

aan de achterkant van het varken ook weer terecht in de mest. En in de mestfabriek wordt deze stikstof er, zo goed en zo kwaad als dat momenteel lukt, uit gehaald en daarna wordt dit mineralenconcentraat 'verkocht' als kunstmestvervanger.

Het wordt nog schrijnender als je beseft dat de akkerbouwer, die voorheen de mest kreeg waar de stikstof nog in zat, nu alleen het mest-restant krijgt. En de akkerbouwer, die deze 'mest-zonder-stikstof' gaat gebruiken, moet vervolgens toch weer extra kunstmest uitrijden over zijn gewas om dezelfde opbrengst te halen. Wageningen constateert terecht dat door het gebruik van deze kunstmestvervanger het verbruik van de klassieke stikstofkunstmest slechts verschuift (9).

kunstmestvervanger heeft een negatief saldo als het gaat om energiebesparing

Maar daarmee zijn we er nog niet. Mestexpert Wim Kromwijk in Boerderij over deze kunstmestvervanger: *Voor de winning van een bruikbare stikstofrijke meststof uit drijfmest is veel meer energie nodig dan voor de productie van stikstofkunstmest* (10). En als je daar het ge-heen-en-weer met mest, waar uiteindelijk toch weer kunstmest bij moet, bij optelt dan wordt er in plaats van energie te besparen, alleen maar extra energie verspild.

Zijn kunstmestvervangers gelijkwaardig aan stikstofkunstmest?

Uit onderzoek van het Louis Bolk Instituut (2018) blijkt dat het mineralenconcentraat, de kunstmestvervanger dus die weer uit de mest gehaald is, op alle punten slecht scoort en een negatief effect heeft op het bodemleven. (11)

Tabel 2. Kwalitatieve effecten van verschillende soorten bemesting op organische stof en bodemleven. Meer plussen wijst op een sterker effect, maar dit dient alleen binnen één kolom (per indicator) te worden vergeleken. Min duidt op een negatief effect. HWC is heet water extraheerbaar koolstof, PMN is potentieel mineraliseerbare stikstof (Naar Bloem, Koopmans en Schils, 2017)

	Organische stof	HWC	PMN	Bacteriën	Schimmels	Bacterivore nematoden	Fungivore nematoden	Herbivore nematoden	Regen-wormen
Compost	+++	+/0	+	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0	+/0
Vaste rundermest	+++	++	++	++	++	++	-	+	+++
Vaste pluimveemest	+	0	+	0	0	0	0	0	+
Runderdrijfmest	++	++	++	++	+	++	-	-	++
Varkensdrijfmest	+	+	+	+	0	+	-	-	0
Dikke fractie	+	+	+	0	0	0	0	0	+
Dunne fractie	-	-	-	0	-	0	-	0	0
Digestaat	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
Concentraat	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting:

+,++, +++	positief effect
-	negatief effect
+/0 en +/-	wisselende effecten
0	geen effect
Rood en vet	ondersteund door literatuur
Zwart	expert judgement (auteurs)

Uit onderstaande tabel komen nog andere minpunten van de kunstmestvervanger tevoorschijn:

matrix: samenstelling van diverse mest- en compostsoorten en hun effect op de bodemkwaliteit, landbouwkundige productie en diensten. Scores lopen van -2 (zeer ongunstig: rood) via -1 (ongunstig: rood) en 0 (neutraal, geel) naar +1 (gunstig: groen) en +2 (zeer gunstig: groen)

	Kwaliteit mest											Bodemkwaliteit			Landbouwkundige productie			Diensten				Werking
Mestsoorten	Droge stof (kg/ton)	Organische stof (kg/ton)	Stikstof totaal (kg/ton)	Stikstof mineraal (kg/ton)	Stikstof organisch (kg/ton)	Fosfaat (kg/ton)	Werkzame stikstof (kg/ton)	Humificatiecoefficient	Effectieve organische stof (kg/ton)	Werkzame stikstof (kg/ton)/Effectieve organische stof (kg/ton)	Effectieve organische stof (kg/ton)/Fosfaat (kg/ton)	Fysische bodemkwaliteit (structuur)	Chemische bodemkwaliteit (nutriënten)	Biologische bodemkwaliteit (bodemleven)	Productie	Effectiviteit voor Grasland	Effectiviteit voor bouwland	C-vastlegging	Beperken emissie naar water	Beperken emissie naar lucht	Biodiversiteit (bijzonder soorten)	Termijn (werking lang-kort)
Mineralen concentraat varkensmest	37	14	8,2	7,5	0,7	0,4	4,9	0,33	5	0,98	12,5	-2	2	-2	2	2	-1	-2	-2	-2	-2	kort
Gier rundvee	25	10	4	3,8	0,2	0,2	3,2	0,7	7	0,46	35	-2	2	-2	2	2	2	-2	-2	-2	-2	kort
Dunne fractie varkensmest	66	53	6	3,7	2,3	2,4	4,8	0,33	17	0,28	7,08	-1	1	-2	2	2	-1	-2	-2	-2	-2	kort
Dunne fractie rundermest	52	33	3	2	1	0,8	2,4	0,70	23	0,1	28,8	-1	2	-2	2	2	2	-2	-2	-1	-2	kort
Digestaat covergisting runderdrijfmest 50%	53	32	4,1	3,1	1	1,5	2,5	0,75	24	0,1	16	-1	1	0	2	2	0	-1	-1	-2	-2	kort
Varkensdrijfmest	107	79	7	3,7	3,3	3,9	4,2	0,33	26	0,16	6,67	0	0	0	2	2	-1	-1	-2	-2	-2	kort
Dikke fractie varkensdrijfmest	250	116	10,5	3,8	6,7	12,4	5,8	0,33	38	0,15	3,06	1	-2	0	1	0	-1	0	-2	-2	0	kort
Runderdrijfmest	92	71	4	1,9	2,1	1,5	2,4	0,70	50	0,05	33,3	0	1	2	2	2	2	0	0	-1	-2	middel
Vaste rundermest	267	155	7,7	1,1	6,6	4,3	3,1	0,70	109	0,03	25,3	2	0	2	1	0	2	1	1	0	2	middel
Bokashi bermmaaisel (8 weken)	281	157	3,6	0,04	3,6	1,9	-	0,80	126	-	66,3	2	0	0	-1	0	2	1	1	2	2	middel
Dikke fractie runderdrijfmest	250	188	7,8	1,6	6,2	4,4	3,1	0,70	132	0,02	30	2	0	0	0	0	2	1	1	0	0	lang
Groencompost	599	179	5	0,5	4,5	2,2	0,5	0,75	134	0	60,9	2	1	1	-1	0	2	2	2	2	1	lang
GFT-compost	696	242	8,9	0,8	8,1	4,4	0,9	0,75	182	0	41,4	2	0	1	0	0	2	2	2	1	1	lang

De conclusie is dat mineralenconcentraat veel meer stikstof uitstoot naar de omgeving, dat het schadelijk is voor de natuur, slecht is voor het bodemleven en bijdraagt aan de stikstofproblematiek. Het lukt dus niet om iets uit mest te maken dat gelijkwaardig is aan stikstof-kunstmest. Het concentraat is niet zuiver genoeg, en het geeft ook te veel risico op emissies naar bodem en lucht. Die conclusie wordt onderstreept door het Nederlandse stikstof-mestbeleid. Want omdat wij behalve een overschot aan fosfaat ook een overschot aan stikstof hebben, is er een verbod op het uitrijden van deze kunstmestvervanger, omdat de stikstof hieruit het milieu sneller en sterker vervuilt dan de stikstof uit kunstmest. Het gebruik is nog steeds alleen maar toegestaan op basis van pilotprojecten. Maar die worden telkens verlengd, zodat ze van uitzondering bijna geruisloos regel zijn geworden (12).

Omdat het mineralenconcentraat kampt met tegenvallende resultaten, wordt er nu ook gedacht aan het indrogen van de mest in poedertorens, net zoals dat gebeurt bij de fabricage van melkpoeder. Dan krijg je dus een droog mest/mineralenpoeder. Het probleem is echter dat de energiebalans daarmee nog veel verder in de min duikt. En dat is niet het enige minpunt.

Een gezonde bodem en veilig voedsel dankzij mestbewerking?

In het mineralenconcentraat zitten namelijk, of het nou gedroogd is of niet, behalve stikstof ook tal van andere stoffen. Het gaat daarbij onder andere om middelen waar de grondstoffen mee bespoten waren, de restanten van medicijnen en kuren die de varkens kregen, en de restanten van schoonmaakmiddelen die gebruikt zijn om stallen te ontsmetten (13). Deze gifstoffen komen uiteindelijke allemaal in de drijfmest in de mestput terecht. Bij het bewerken van de mest komen deze gevaarlijke stoffen geconcentreerd terecht in het mineralenconcentraat. We hebben nu al een probleem doordat we via de mest onze bodems niet alleen te zwaar bemesten maar ook vergiftigen. Uit onderzoek blijkt dat er in koeienvlaaien 1000 keer meer gifstoffen aanwezig zijn dan gewenst. De spraakmakende uitzending van Vroege Vogels 'Gif in mest bedreigt insecten en weidevogels' heeft overtuigend laten zien dat de aanwezigheid van gifstoffen in de mest direct invloed heeft op de achteruitgang van het bodemleven en de hiervan afhankelijke weidevogels. En de onderzoekers hebben ook varkensmest, die het grootste aandeel vormt van de mest die bewerkt wordt door mestfabrieken, onderzocht. Daarin kwam nog veel meer gif voor dan in de koeienmest. Dat de forse concentraties van gifstoffen, als zij met het mineralenconcentraat uitgereden worden over onze bodems en onze gewassen, funest zijn voor het bodemleven en de biodiversiteit wordt steeds duidelijker. Maar wat deze opstapeling van gifstoffen uiteindelijk betekent voor ons voedsel en onze gezondheid, is nog nooit onderzocht

De opstapeling van allerlei gevaarlijke gifstoffen in kunstmestvervanger is een bedreiging van bodemleven en biodiversiteit.

Nooit onderzocht wat dit betekent voor gezondheid.

Als mestfabrieken aan alle regels voldoen, zijn er dan nog problemen te verwachten met stank?

Bij de bestaande mestfabrieken is volop overlast vanwege stankproblemen. Die blijken in de praktijk meestal onoplosbaar. Dat biedt weinig hoop op een beter perspectief bij nieuwe locaties. Als er een vergunning voor mestbewerking wordt aangevraagd, hoort daar een geurrapport bij. Soms ontbreekt dit rapport, bijvoorbeeld bij Biemans en Aldenzee in Deurne en ook bij Houbraken in Bergeijk. Daar werd er al genoegen mee genomen als aangegeven werd dat de bewerking in gesloten containers plaats zou vinden. Als er dan later toch geklaagd wordt over stank, is handhaven moeilijk omdat er domweg geen maximum in een geurrapport is vastgelegd.

Mark van den Oever:
"*Het stinkt afschuwelijk rond dit soort bedrijven*"
de voorman van Farmers Defence Force in het Eindhovens Dagblad 10-09-2020

Tegenwoordig is er voor iedere vergunning een geurrapport van een erkend bureau vereist. Dit geurrapport wordt gemaakt in opdracht van de mestfabriek. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in dit geurrapport de uitstoot van geur door de mestfabriek zo gunstig mogelijk op papier wordt gezet. In de praktijk komt dat meestal een stuk lager uit dan de werkelijke stankoverlast. Hieronder een citaat dat aan duidelijkheid niets te wensen over laat: *Op veel aspecten is de kennis over geur en geuruitstoot onvoldoende. Mestopslag op het bedrijf is mogelijk van belang voor de geuruitstoot, maar gedetailleerde meetgegevens ontbreken. Voor de mestbewerking lijken vooral drogen/indikken en composteren van belang, maar ook daar zijn geen representatieve metingen beschikbaar. Ook over de manier waarop omwonenden geur beleven en beoordelen is onvoldoende kennis. Tot slot is onvoldoende bekend of de geuruitstoot door mest tot meer geurhinder leidt dan bijvoorbeeld de geuruitstoot uit de stallen. Uit het rapport Kennisbericht Mest- en mestbewerking, 2019, (14)*

Als de vergunning op basis van het geurrapport eenmaal afgegeven is, en als dan blijkt dat de emissie te rooskleurig is voorgesteld, dan staan omwonenden vaak met lege handen. Want de vergunde geur is wettelijk toegestaan. Ook al is die vergunning gebaseerd op een rapport waarin de geur vanachter een bureau berekend is of waarin de geur gebaseerd is op de sprookjesachtige uitkomsten van een proefopstelling, zoals gebeurd is bij mestvergister in Sterksel.

Omdat geur een complexe materie is, moet bij handhaving door de Omgevingsdienst ook nog eens een foutmarge van 100% in het voordeel van het bedrijf gehanteerd worden (15).

Daardoor komt het dat, zelfs bij een forse overschrijding van de vergunde geurnormen, er voor de Omgevingsdiensten, nauwelijks of geen wettelijke mogelijkheden zijn om handhavend op te treden. Mestfabrieken kunnen niet gedwongen worden het proces aan te passen en de uitstoot terug te dringen. Bovendien gaan er met de geur ook andere micro-organismen de lucht in. Ook daar is geen onderzoek naar gedaan. Wij kunnen slechts concluderen dat omwonenden onvoldoende beschermd zijn tegen de overlast en de onbekende risico's van mestbewerking.

Zijn grootschalige mestbewerking en co-vergisting veilig?

Bij grootschalige mestbewerking en co-vergisting zijn regelmatig ernstige calamiteiten. Op 11 december 2020 zijn in het Britse Bristol nog vier mensen om het leven gekomen bij een ontploffing bij een relatief kleine vergister. Maar de lijst met rampen en bijna-rampen is veel langer. Het gaat om ontploffingen, het ontsnappen van gifwolken, lekkages, gevaarlijke stoffen, bacteriën en virussen. Wij geven hierna, onder de voetnoten 20 tot en met 89 een – zeker niet uitputtende – maar toch indrukwekkende opsomming van de problemen en de ellende die grootschalige mestbewerking met zich mee brengt.

omwonenden worden blootgesteld aan onbekende risico's en zijn onvoldoende beschermd tegen overlast.

Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet gehanteerd ?

In de onlangs vastgestelde Nationale Omgevingsvisie wordt onderstreept dat alle overheden rekening moeten houden met de milieubeginselen, zoals voorzorg, preventief handelen, het meenemen in besluitvorming van de cumulatie van risico's voor mens en milieu, het toepassen van het voorzorgsprincipe **bij nieuwe, nog onzekere risico's voor mens en milieu**.(17)

Dat de risico's rondom mestvergisters nog onzeker zijn, wordt bevestigd door de rapportage van Jan Roefs, de directeur van het Kenniscentrum Mestverwaarding, zeg maar de club van de mestfabrikanten zelf. Hij komt in zijn knelpuntenrapport (18) tot de conclusie dat *mestverwerking omgeven wordt door te veel onzekerheden, die zowel technisch, milieutechnisch, commercieel als maatschappelijk van aard zijn en dat er een te laag kennisniveau en te weinig professionaliteit is in en om de sector op diverse fronten*.

Roefs ziet ook knelpunten bij emissies naar lucht en water. Hij typeert het onderzoek naar geuroverlast bij mestbewerkers met termen als 'luchtfietserij' en 'nattevingerwerk'. En zijn oordeel over de zorgen van omwonenden over wat er door mestlocaties zoal verspreid wordt, laat aan duidelijkheid niets te wensen over: *de analyses van onderzoek dat hiernaar is gedaan, o.a. door WUR en door het Kennisplatform Veehouderij en Humane Gezondheid, blijven steken in kwalitatieve beschouwingen en geven daardoor weinig objectieve informatie over risico's. En dat tekent de onzekerheid, want hoe groot is het risico?* (18)

Waarom stellen bestuurders hun eigen geloofwaardigheid op het spel?

En daarmee zijn we bij de hamvraag van dit feitenrelaas. Als zelfs het kenniscentrum van de sector zelf zoveel vraagtekens heeft, waarom stellen onze bestuurders dan hun eigen geloofwaardigheid op het spel door nog aan te sturen op ontwikkeling van nieuw Brabants beleid, waarin de veilige afstand tussen een locatie voor mestbewerking en een burgerwoning ontbreekt? De richtinggevende aanwijzingen die vanuit de bestuurlijke provinciale werkgroep meegegeven worden aan het onderzoek naar locaties voor mestbewerking staan daarmee haaks op het nationale en provinciale ontwikkelingsperspectief.

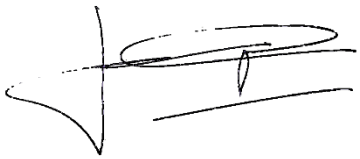
Waarom wordt er geen open kaart gespeeld?

Gedeputeerde Lemkes-Straver stelde onlangs in het Eindhovens Dagblad naar een aanleiding van een artikel over onze zorgen over de besluitvorming, ten onrechte dat er nog geen keuzes gemaakt zijn (19). Dat klopt. Maar het klopt slechts in zoverre dat er nog geen keuzes gemaakt zijn voor nieuwe locaties. Zover zijn we - gelukkig – ook nog niet. Daarom trekken wij nu ook aan de bel. Maar er zijn al wél politieke keuzes gemaakt. Allereerst de keuze om te gaan onderzoeken op welke locaties grootschalige mestverwerking, ook buiten industrieterreinen, ondanks eerder afspraken toch toegelaten kan worden. En daarbovenop de keuze om bij de criteria voor de locatiekeuze in het buitengebied het voorzorgs-beginsel van een veilige afstand, ondanks aandringen van vertegenwoordigers vanuit de dorpsraden, de BMF en het Burgerplatform niet mee te nemen. Daarom maken we ons zorgen. Wij hopen dat u onze zorgen deelt. Daarom deze oproep aan u:

Ga niet akkoord met een beleidskader dat geen veilige afstanden garandeert.

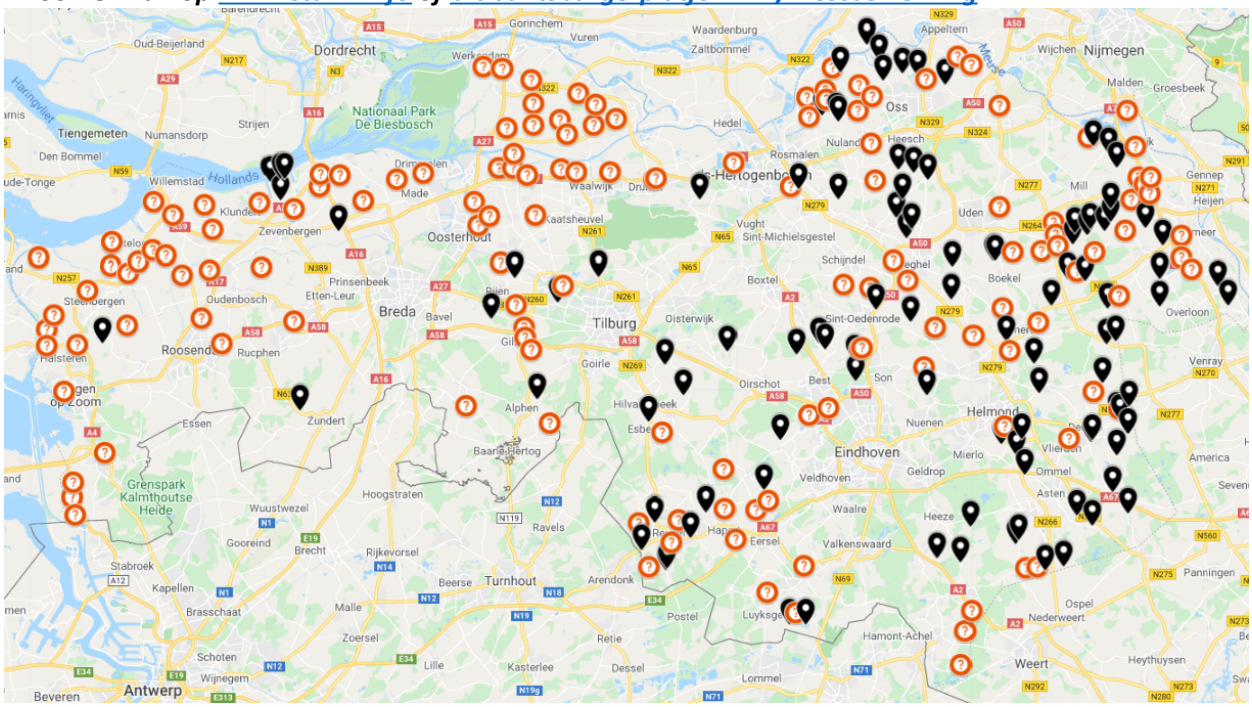
Gebruik uw invloed om te bewerkstelligen dat er, afhankelijk van de omvang van de mestfabriek, een afstand van 500 tot 1000 meter gewaarborgd wordt tussen een grootschalige locatie voor mestbewerking en een burgerwoning.

Op die manier kunnen overlast, gezondheidsrisico's en de maatschappelijke gevolgen daarvan beter worden voorkomen. Want óók inwoners die – vaak al generaties lang – in het landelijk gebied wonen, hebben recht op bescherming van hun gezondheid, hun woongenot en hun leefomgeving.

Geert Verstegen, voorzitter Brabants Burgerplatform

Vereenvoudigde versie van de uitgelekte aanzet voor de kaart met daarop reeds aangevraagde, vergunde en bestaande mestfabrieken (zwart) en mogelijke nieuwe locaties (rood).
Inzoomen kan op www.stank.info of brabantsburgerplatform.nl/mestbewerking

Noten bij de verwijzingen in de tekst

1) https://www.knakdeworst.nl/cms/?page_id=10957#subsidies
2) https://www.om.nl/actueel/nieuws/2018/11/13/%E2%80%98alleen-meer-straffen-is-geen-oplossing-voor-een-maatschappelijk-probleem%E2%80%99)
3) https://www.trouw.nl/nieuws/de-lobby-voor-de-intensieve-veehouderij-is-nietsontziend~b22d5dea/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F
4) https://nos.nl/artikel/2298683-nederland-haalt-voor-miljarden-uit-brazilie-ook-uit-amazonegebied.html
5) https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mest/controle-over-mestoverschot
6) https://www.mestverwaarding.nl/kenniscentrum/64/nederland-heeft-in-2019-nieuwe-exportmarkten-voor-dierlijke-mest-nodig
7) https://www.knakdeworst.nl/cms/?page_id=10957#mineralen
8) https://edepot.wur.nl/177151
9) zie ook: https://www.boerderij.nl/Home/Blogs/2019/9/Mestfabrieken-en-kringlooplandbouw-gaan-niet-samen-468792E/
10) https://kunstmestvrijeachterhoek.nl/
11) https://www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Achtergrond/2018/10/Mestexpert-Wim-Kromwijk-luister-naar-de-akkerbouwers-349635E/
12) https://www.louisbolk.org/downloads/3389.pdf
13) https://www.wur.nl/nl/nieuws/Invloed-van-kunstmeststatus-op-afzet-mineralenconcentraat-gering.htm
https://edepot.wur.nl/365909

14) https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=25127&utm_source=feedlyfeed&utm_medium=rss&utm_campaign=web-rss-nb

15) voor deze correctiefactor zie blz. 5 onder 11f) in Praktijkblad L40-13P LUCHT, te vinden via https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/lucht/geur/meten-rekenen-geur/#NTA9065Metenenrekenengeur
16) https://www.kennisplatformveehouderij.nl/sites/default/files/2019-02/Kennisbericht%20Mestbewerking%20-%20versie%202%20-%205%20februari%202019_0.pdf
17) Zie pag.51 van de Nationale Omgevingsvisie pag.51, te vinden bij: https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/publicaties/novi-stukken+publicaties/default.aspx
18) https://www.mestverwaarding.nl/kenniscentrum/541/rapport-knelpunten-in-mestverwaarding
19) mestfabrieken komen in het buitengebied: zie https://krant.ed.nl/titles/eindhovensdagblad/7155/publications/10339/pages/30

Extra verwijzingen naar problemen bij grootschalige mestbewerking:

20) Meer problemen bij Helmondse mestverwerker | Binnenland | Telegraaf.nl
21) Strafrechtelijk onderzoek naar mestverwerkingsbedrijf Eraspo in Asten-Heusden na vissterfte in Aa | Brabant | bd.nl
22) Raad van State: dwangsom was terecht opgelegd aan mestverwerker in Bergeijk | Foto | ed.nl
23) Mestverwerker Wâlterswâld krijgt 45.000 euro boete na dodelijk ongeluk | Omrop Fryslân (omropfryslan.nl)
24) Dode en gewonden na ongeval bij mestverwerker | NU - Het laatste nieuws het eerst op NU.nl
25) Willems - mestverwerker in America - wordt hand boven hoofd gehouden door provinciale bestuurders :: SP Horst aan de maas
26) Drie doden bij mestongeval (hartvannederland.nl)
27) Inval bij mestverwerker in Fleringen 'geen routinecontrole' - RTV Oost
28) Mestfraude - NRC
29) Zeer grote brand richt ravage aan bij Ecoson (onssonenbreugel.nl)
30) 'Twee op drie mestverwerkers ZO-Nederland in de fout of verdacht' | NOS
31) Mestfabrieken zijn omgeven met fraude en verzet. Waarom wil de overheid ze dan zo graag openen? | De Volkskrant
32) 'Alleen meer straffen is geen oplossing voor een maatschappelijk probleem' | Nieuwsbericht | Openbaar Ministerie (om.nl)
33) Martijn verkocht zijn huis omdat hij ziek werd van de stank van mestverwerker in Helmond - Omroep Brabant
34) Mestverwerking Archieven - max5odeur.nlmax5odeur.nl
35) 1100 handtekeningen tegen mestfabriek in Asten - wijNederland (wijbrabant.nl)
36) Gezondheidseffecten mestverwerking nog onbekend - max5odeur.nlmax5odeur.nl
37) Inwoners Marrum vrezen stankoverlast mestvergisters - max5odeur.nlmax5odeur.nl
38) Mestvergister ontploft - Boerderij.nl
39) Veel klachten over misselijkmakende en weeïge geur: 'Zet mestfabrieken op industrieterreinen' | St. Anthonis | gelderlander.nl
40) Klachten werken averechts: mestfabriek mag juist meer mest verwerken – WijLimburg
41) Mogelijke komst mestfabriek zorgt voor ergernis in Grubbenvorst – WijLimburg
42) Petitie: Laat Groenlo niet in de stank zitten! - Natuur en Milieu Gelderland
43) 'Als het zo blijft, gaan we verhuizen' | Foto | destentor.nl

44) mestvergisting op Twitter: "Explosie in biovergister aan Westend 11 in Sint Nicolaasga. Weer een ongeluk met een mestvergister dat in theorie eigenlijk niet kan gebeuren volgens deskundigen (die dan vaak wel in opdracht van de vergistingsbranche werken) https://t.co/iQpQunPs2f" / Twitter
45) JettyMiddelkoop.pdf (werkgroepterlinden.be)
46) Havarie an Biogasanlage: Leck ist noch nicht gefunden - nw.de
47) Verpuffung in Biogasanlage in Steenfeld (kn-online.de)
48) Brand legt installatie van biogasbedrijf in Arendonk in de a... (Arendonk) - Het Nieuwsblad
49) Biogasinstallatie vat vuur na explosie | Geel | hln.be
50) Brand verwoest loods van biogasinstallatie van NPG Energy in... (Bocholt) - Het Nieuwsblad
51) Mestvergister BioSpares Nistelrode moet mogelijk dicht, lange lijst met overtredingen - Omroep Brabant
52) Biomest centrale ontploft in Peer - YouTube
53) Update: GGD constateert veel ziekteklachten omwonenden biovergister Coevorden - Dagblad van het Noorden (dvhn.nl)
54) 'Stank is niet te harden', biogascentrale Bemmel moet dicht volgens omwonenden - Omroep Gelderland
55) Toter nach Explosion in einer Biogasanlage - Berliner Morgenpost
56) Omroep Flevoland - Nieuws - Dode bij ongeval met vergistingsinstallatie
57) Vergunning vergister BioSpares ingetrokken door provincie | Achtergronden intensieve veehouderij De Peel (knakdeworst.nl)
58) Bewoners Karreveld in Heibloem zijn overlast mestvergister zat | Achtergronden intensieve veehouderij De Peel (knakdeworst.nl)
59) Twee Belgische dorpen ontruimd vanwege grote gifwolk | NU - Het laatste nieuws het eerst op NU.nl
60) Kort geding over Astense mestverwerking: ‘Die kun je niet zomaar hervatten’ | De Peel | ed.nl
61) Zorgen om situatie mestverwerker Argo America - Limburg (d66.nl)
62) Borne naar rechter over mestverwerker Elhorst-Vloedbelt | Borne | tubantia.nl
63) Mestverwerker OrgaPlus overschreed geurnorm - RTV Oost
64) Stichting tot Behoud van het Halsters Laag en Buitengebied Wouw (stichtinghalsterslaag.nl)
65) Gemeente gaat meten bij mestverwerker | Hardenberg | destentor.nl
66) Buren mestverwerker Walterswald 'pisnijdig' op provinsje | Friesland | AD.nl
67) Twaalf bedrijven stellen mestverwerker in gebreke voor geurh... (Diksmuide) - Het Nieuwsblad
68) Mestverwerker raakt vergunning kwijt | Trouw
69) 100.000 vissen dood door ammoniak Brabantse mestverwerker - Foodlog
70) Gemeente Borne stapt naar rechter voor mestverwerker Zenderen - RTV Oost
71) Gevaren en gezondheidsrisico's mestfabrieken - PvdA Gelderland
72) Ergernis in Reimerswaal over vergunningaanvraag voor mestvergister Rilland | Bevelanden | pzc.nl
73) Overleving van pathogenen bij mestverwerking (h2owaternetwerk.nl)
74) Eis: gevangenisstraf van 1,5 jaar en ontnemingsvordering van 1,5 miljoen vanwege fraude met afval voor co-vergisters | Nieuwsbericht | NVWA
75) co-vergisting en fraude.pdf (mlvc.nl)
76) Gerommel in de co-vergister (leefbaarbuitengebied.nl)
77) Miljoenenfraude in mestsector al jaren bekend - De Limburger
78) Fraude met afval voor co-vergisters (deveiligheidskundige.nl)
79) Eis: mesttransporteur moet in totaal 130.000 euro betalen voor omkatten afvalstromen | Nieuwsbericht | Openbaar Ministerie

80) Microsoft Word - 20170111 Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2016 def.doc (politie.nl)
81) Geuroverlast in Sterksel - Heeze-leende24 (heeze-leende24.nl)
82) Kwestie mestfabriek Nistelrode drijft Bernheze tot wanhoop: 'Onbegrijpelijk' | Oss e.o. | bd.nl
83) Doorstart van mestfabriek Terramass: het 'Shitcourt' van Uden | Uden, Veghel e.o. | bd.nl
84) Is mestvergisting dé oplossing of 'boerenbedrog'? | Nieuwsuur (nos.nl)
85) Mobilisation for the Environment - Mestvergisters
86) Illegale mestverwerking en grote partij gestolen babyvoeding ontdekt bij controleactie Noord-Brabant | Nieuwsbericht | NVWA
87) Illegale mestverwerking op twee plaatsen in Deurne | Deurne | ed.nl
88) Boekelse varkensboer verwerkt illegaal mest van andere boeren: dwangsom van 20.000 euro dreigt | Boekel | bd.nl
89) Bedrijf betrapt op illegale mestverwerking en flink aantal milieuovertredingen - Omroep Brabant